

Hand-out #5.2 Bidden in het verborgene

Tekstgedeelte: Mattheüs 5:5-15

5 En wanneer u bidt, zult u niet zijn als de huichelaars; want die zijn er zeer op gesteld om in de synagogen en op de hoeken van de straten te staan bidden om door de mensen gezien te worden. Voorwaar, Ik zeg u dat zij hun loon al hebben.

6 Maar u, wanneer u bidt, ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bid tot uw Vader, Die in het verborgene is; en uw Vader, Die in het verborgene ziet, zal het u in het openbaar vergelden.

7 Als u bidt, gebruik *dan* geen omhaal van woorden zoals de heidenen, want zij denken dat zij door de veelheid van hun woorden verhoord zullen worden.

8 Word dan aan hen niet gelijk, want uw Vader weet wat u nodig hebt, voordat u tot Hem bidt.

Inleiding

De tweede 'daad van gerechtigheid in het verborgene' die Jezus bespreekt is het gebed. Ook bidden kan, zo zag Jezus in zijn tijd, iets worden wat je voor de bühne doet. De kern van bidden is echter: verborgen omgang met de Vader. Op dat verborgen karakter richten we ons in deze les. In de verzen 9-15 geeft Jezus ons de woorden van het 'Onze Vader', woorden die zo rijk zijn dat ze een aparte les vragen. Zie daarvoor #5.3. Het gaat Jezus hier om waarachtig bidden, oprecht en zonder bijbedoelingen, puur gericht op de hemelse Vader.

De inhoud van de levensles

A. De beste plaats om te bidden (5-6)

**En wanneer u bidt, zult u niet zijn als de huichelaars (vers 5a)*

De uitdrukking 'wanneer u bidt' maakt duidelijk dat Jezus ervan uitgaat dat bidden een plaats heeft gekregen in ons leven. Het is geen oproep om te gáán bidden, maar om op de juiste wijze – oprecht, zonder huichelarij (zie #5.0) te bidden. Het werkwoord voor bidden betekent hier: iets vragen, verzoeken aan God. Het gaat dus om vragend bidden.

**want die zijn er zeer op gesteld .. om door de mensen gezien te worden (vers 5b)*

Hier legt Jezus de diepste motieven en hartsverlangens van de schriftgeleerden en Farizeeën bloot. Het Griekse werkwoord *philousin* (hier vertaald met 'erop gesteld zijn') betekent: liefhebben als vriend, kussen. Het is dus een woord met sterke gevoelens, waarin het verlangen naar hechting, verwantschap en vervulling doorklinkt. Met een schok ontdekken we dat het hartsverlangen van deze mensen niet op God gericht was, maar op de bewondering van mensen. Maar vergis je niet: ons hart is listig en ook onze motieven om te bidden kunnen zomaar vertroebelen. Dat is echt een stukje geestelijke strijd!

**ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bid tot uw Vader (vers 6a).*

-Huizen hadden in de tijd van Jezus vaak één kamer, waar geleefd en geslapen werd. De enige extra ruimte was de voorraadkamer, een ruimte zonder ramen, midden in het huis, met een afsluitbare deur. Het was dus de enige ruimte in huis waar je je kon afzonderen om te

bidden. Jezus moedigt aan deze afzondering te zoeken (Hijzelf trok zich vaak terug op een eenzame plaats buiten) om daadwerkelijk niet in het zicht van mensen maar onder de ogen van de hemelse Vader te bidden. In deze verborgenheid kun je je, zonder masker of ijdel vertoon, oefenen in gerichtheid op God alleen. Ook daar gaat het niet vanzelf, maar zonder de blik van mensen zijn we wel een verleiding armer.

** die in het verborgene is (vers 6b)*

Let erop, dat Jezus in vers 4 van de Vader zegt dat Hij 'in het verborgene ziet', maar dat Hij hier zegt 'die in het verborgene is'. Dat is een heel wezenlijk verschil: de verborgen plaats is de plaats van God is. Daar bevind je je 'in de schaduw van de Almachtige' (Psalm 91). Het gaat hier om God zelf, om de verborgen omgang met Hem! In dat verband is het woord contemplatie verhelderend. Het betekent: in Gods aanwezigheid zijn, zonder woorden, genietend van de gemeenschap met Hem.

B. De goede manier van bidden (7-8)

**Als u bidt, gebruik dan geen omhaal van woorden zoals de heidenen (vers 7a)*

Jezus ontmaskert hier een gebedspraktijk die God probeert te manipuleren door het gebruik van veelvuldig herhaalde zinnen. Als we ons gebed gebruiken om God te dwingen ons te horen zitten we dichter tegen de heidense magie aan dan tegen eenvoudig bidden op de manier waar Jezus ons voorgaat. De Griekse woorden zijn sprekend: *battologesete* betekent zwammen, niet ter zake doende dingen zeggen; *polulogia* betekent zoiets als een onophoudelijke woordenvloed.

**want zij denken dat ze door de veelheid van hun woorden verhoord zullen worden (vers 7b)*

Er zit een idee achter dat woorden een kracht bezitten om de ander te laten doen wat wij willen. We noemen dat ook wel magie of manipulatie. Een sprekend bijbels beeld vinden we in 1 Koningen 19:21-39, waar de priesters van Baäl eindeloos roepen en schreeuwen naar hun god en zelfs hun lichamen verminken om maar gehoord te worden. Tevergeefs! Zie ook Jesaja 1:15, waar God tegen hypocriete mensen zegt: 'ook wanneer u uw gebed vermeerdert, luister ik niet.' Het gaat hier over de neiging, als we geen gehoor krijgen, nóg meer woorden te gebruiken. Niet nodig bij onze hemelse Vader.

**Wordt dan aan hen niet gelijk (vers 8a)*

Jezus wil dat zijn leerlingen aan Hém gelijk worden en hun gelijkvormigheid aan de wereld loslaten. 'Gelijk worden aan' gaat allereerst over praktijken: hoe gebruik je je woorden als je bidt, zijn het er genoeg of veel te veel? Maar 'gelijk worden aan' gaat vooral over ons hart en ons karakter: geloof je wat Jezus geloofde als Hij bad, wil je worden zoals Hij, juist ook in je intenties? De Bergrede is een leerschool in het gelijkvormig worden aan Jezus!

**want uw Vader weet wat u nodig hebt, voordat u tot Hem bidt (vers 8b)*

Dit is weer een ongelooflijk belangrijk sleutelzinnetje in het onderwijs van Jezus. De vooronderstelling is: God voorziet hen die in het koninkrijk leren leven van alles wat ze nodig hebben. Dit vers moet in samenhang worden gelezen met vers 32, waar het gaat over bezorgdheid over dagelijkse dingen: 'Want al deze dingen zoeken de heidenen. Uw hemelse Vader weet immers dat u al deze dingen nodig hebt.' Als we bidden informeren we onze

Vader dus niet over waar wij mee zitten, Hij kent ons door en door. Bidden is: je toevertrouwen aan Hem die je kent in alles, om je zo te openen voor wat Hij wil geven.

De (mogelijke) betekenis voor vandaag

Geen indruk maken op mensen of op God

Vaak gebeurt het met mensen die het goed bedoelen: dat ze, ongemerkt, proberen met hun gebed indruk te maken op mensen of op God. Dat laatste lijkt ongelooflijk, maar toch gebeurt het maar al te vaak. Bidden om indruk te maken op God wordt gevoed door de gedachte dat we iets moeten bewijzen aan God, iets moeten presteren om goed te zijn in zijn ogen. Met goed fatsoen tot God komen dus.

Jezus zet daar in zijn leven en sterven, maar ook in zijn onderwijs, een kruis door. We hoeven geen indruk op God te maken, maar mogen onder de indruk raken van de overvloedige goedheid en genade die de hemelse Vader ook voor ons bedoeld heeft. Wat zou je trouwens ook mee kunnen nemen om indruk op God te maken als je in alle oprechtheid tot Hem komt? Zou de wetenschap dat de Vader ook al je gebreken (gebrek aan vertrouwen, gebrek aan overvloedige gerechtigheid, gebrek aan het ware geluk in het koninkrijk, gebrek aan zout en licht om van betekenis te zijn) kent niet elke gedachte aan indruk maken op God of op de mensen in de kiem smoren?

Een zinvol en vruchtbaar gesprek in het Koninkrijk

-‘De ‘heidenen’ begrijpen niet dat een gebed tot de God van Israël en van Jezus, de levende en persoonlijke God van het heelal, *een zinvol gesprek is over zaken voor partijen van belang zijn.*’ Dit mooie citaat van Willard zet bidden volop in een volwassen relatie van ons mensen met God. Bidden is: met God in gesprek zijn over de zaken van zijn Koninkrijk.

Het gaat bijvoorbeeld om de vraag hoe we tot zout en licht in de wereld kunnen zijn, hoe we kunnen groeien in de overvloedige gerechtigheid die God vraagt maar vooral ook geeft, hoe ons hart kan worden vernieuwd naar het beeld van Christus. Het gaat over de dingen waarin wij mogen leren meeregeren met God, in de strijd tegen boze machten en wereldse krachten en ons eigen vlees. Het dus over spreken en over luisteren!

-‘De effectiviteit van gebed binnen het koninkrijk heeft alles te maken met de volledige openheid en oprechtheid van ons diepste wezen tegenover God. Hij leert ons hoe we in ons gebed kunnen zijn wat we ook zijn in het leven, en hoe we in het leven kunnen zijn wat we ook zijn in ons gebed.’ Nog zo’n mooi citaat dat ons in de juiste houding zet richting God.

-De vrucht van het bidden is dan ook dat in het zichtbare aspect van ons leven bijzondere gebeurtenissen zullen plaatsvinden die niet kunnen worden verklaard in termen van de zichtbare wereld. Het gaat dan vooral om tekenen van het Koninkrijk, soms in de vorm van wonderen, vaker in de vorm van Gods persoonlijke zorg voor ons leven.

Het grote belang van een verborgen plek om te bidden

Volgens Jezus is het dus van (geestelijk) levensbelang om een gebedsplek te hebben waar we ons kunnen afzonderen met God. Hebben we zo’n plek in huis, waar we een deur achter ons dicht kunnen trekken? Het is goed om zorg te besteden aan deze plek: zijn er geen dingen die ons afleiden van de aandachtige ontmoeting met de Vader? Laat in elk geval alle digitale apparaten buiten deze ruimte! Een kaars, een gebedskrukje, een icoon, of juist een witte muur, het zijn allemaal heel concrete dingen die kunnen helpen om een gebedsplek te

creëren. Maar het belangrijkste is natuurlijk dat de ruimte bij jou past en je helpt om in de verborgenheid met de Vader te zijn.

Verdiepende vragen

1. Heb je in huis (of erbuiten) een 'binnenkamer'? Een plek waar je de deur achter je kunt dichttrekken om in de verborgenheid bij de Vader te zijn? Waar moet die binnenkamer voor jou aan voldoen?
2. Leeft in jouw hart nog de neiging om indruk te maken met je gebeden? Op God, op mensen? Hoe leert Jezus je vooral onder de indruk te zijn van Gods nabijheid?
3. Geloof je dat bidden inderdaad 'een zinvol gesprek in het koninkrijk' kan zijn? Een gesprek dus waarin je het vooral hebt over de dingen waarin God je uitnodigt om mee te doen en mee te regeren met Hem?
4. Kun je iets vertellen over de vruchten van het gebed die je in het verborgene ontving en die zichtbaar werden in de openbaarheid? Waren er wonderen bij? Bijzondere tekenen van Gods zorg?

Oefening: Afzondering

Eenzaamheid of afzondering is een belangrijke geestelijke discipline. Ik vond deze omschrijving: 'De spirituele discipline van eenzaamheid verwijst naar het opzettelijk zoeken en omarmen van perioden van eenzaamheid voor spirituele groei en reflectie. Het houdt in dat je je doelbewust loskoppelt van afleidingen, externe invloeden en de drukte van het leven om stilte en innerlijke vrede te vinden. Eenzaamheid kan op verschillende manieren worden beoefend, zoals stille retraites, meditatie, gebed, contemplatie of gewoon tijd alleen doorbrengen in de natuur.'

Oefening:

- Denk na over de vraag of jouw 'binnenkamer' op orde is.
- Neem de inzichten uit deze les mee naar die plek en ga na waar je in kunt groeien.
- Neem wat langer de tijd voor gebed op deze plek en oefen je in dingen die Jezus hier leert.